

دمدالوویشل کوم تول اوترا زولري؟

په افغانستان کې مډال ورکول او مډال اخیستل په یوه عنعنه اوښتي ده. د ببرک کارمل تر واکمنۍ مخکې مې په کوم کتاب کې لوستي نه دي چې مډالونه په دغسې پریمانه ډول ویشل شوي وي. نه پوهیږم چې د انگریزي ښکیلاک په زمانه کې هم د هغوی دلاس ناستو لخوا د مډالونو ورکولو د غومره پریماني ول که یا؟

هو! مخکې په هیواد کې مډالونه ول ولې په لویه کچه هغو افغانانو ته ورکول کېدل چې د خپل هیواد لپاره به یې په دندو کې وړتیا ښودل. د مډالونو نومونه او ډولونه یې هم په مختلفو واکمنیو کې مختلف ول. ولې زه په دی لیکنه کې د مډالونو ویشل د پخواني شوروي اتحاد ډیر غل څخه تر نن ورځې پورې په نظر کې نیسم:

کله چې په (۱۹۷۹ ز کال) کې سرو لښکرو د افغانستان پر خاوره نامردانه یرغل وکړ چې په نتیجه کې یې ببرک کارمل د واک پر گدی کښیښاوه. د دغه وخت څخه ډیره پاملرنه د مډالونو ویشلو ته واوښته. هر ځل به چې ببرک کارمل شوروي اتحاد ته سفرونه وکړه، د مډال یا مډالونو ورکول د شوروي اتحاد مشرانو ته یو مکلفیت گڼل کېده. زمانه یادیري چې ببرک کارمل داسې سفرونه وکړي چې د ډیرو قیمتي سوغاتونو تر څنګ به د لیونډ ایلېچ برژنف (د شوروي اتحاد د وخت د کمونیست گوند عمومي منشي) پر ځېگر مډال نه وی تومېلی. په هغه زمانه کې هم د مډالونو نومونه بیل وه د بلیګي په توګه د لمر نښان ...

په هره غونډه کې دلته یا هلته به ارزونه وشول چې د بنمنان خپل شوی دی او نور د خلکو په منځ کې ځانونه پټوي او غلجکې بریدونه کوي. د داسې غونډو پایله به داشول چې په یوشمیر افغاني فوځیانو او شوروي فوځیانو به مډالونه او نښانونه کله کله د نقدي تحسین ناموسره یوځای وویشل شول. زمانه یادیري چې د افغاني او هم شوروي لورپوړو چارواکو په غونډو کې منلی وی چې مور د ماتې او ناکامۍ په حال کې یو. خبره یوه وه چې کله نا کله به ببرک کارمل په ډیره ټینګه لهجه ویل: (اشرار این دشمنان وطن و استقلال تلاش مذبحخانه دارد که حملات ناجوانمردانه را بالای مردم بی دفاع کشور از دیاد بخشد. به صدای رسابه پاکستان هوشدار میدهم که حملات تروریستی که به همکاری شبکه های جاسوسی پاکستان در تباری باشبکه جاسوسی سیا تنظیم میگردد، عزم راسخ مردم از اذاه مارا تغیر داده نه میتواند...) د ښاغلي حامد کرزي د واکمنۍ دوره په پرتلیز ډول همغه دشوریانو د اشغال دورې ته ورته ده. دا ځل هغه پخواني (دهغه زمان په اصطلاح اشرار او د استقلال دښمنان) جګړه مار مډالونه تر لاسه کوي ځکه چې د دوی په اصطلاح (ترهګر) یې خپلي دی ځکه ترهګر بیګناه انسانان وژني. ښوونځی، روغتیايي مرکزونه، سرکونه او نور عامه شتمني وړانوي. سره د دی چې همدا اوسني واکدارانو عیني کار کاوه ولې دوی ځان په حق گڼي ځکه د شوروي یانې بیګانه هیواد په مقابل جنګیدل. زه نه پوهیږم چې د طالبانو گناه به داوی چې ولې د لویدیزو په مقابل کې جګړه کوي؟ ولسمشر حامد کرزي له یوې خوا هیواد اشغال بولي او درندو بمباریو څخه شکایت کوي خو د بلې خوا د هر بهرني پوځي لورپوړی چې دنده پای ته رسیري د غازي امان الله خان یا غازي وزیر اکبر خان مډال یې پرسینه ورتومې.

زه نه پوهیږم چې زه سر بداله یم او که اوسني واکداران لیوني سوی دی؟

زه به خوبیلګي وړاندې کړم. هیله ده چې تاسو لوستونکي مې پوهوي چې څوک لیوني دي؟

- څه موده مخکې د کندهار دمحبس څخه څه د پاسه (۵۰۰) تنه زنداني طالبان په تیښته بریالي شول. دولت د دی پر ځای چې د کندهار رهبري او په ځانګړي ډول امنیتي مشرانو ته سزا ورکړي مډالونه یې ورکړل.

- په نژدې وختونو کې د انترکاتینینتال، د لغمان په فرقه کې، د وزارت دفاع په ودانۍ کې چې ډیر خلک یې «پنتاګون بولي» د جنرال داود، د تخار د ولایت امنیتي قوماندان او جرمنی جنرال، د ولسمشر ورور احمد ولي کرزي، جان محمد د ولسمشر باوري مشاور، د ولسي جرګې غړی محمد هاشم وطنوال، د کندهار د امنیتي قوماندان جنرال خان محمد، د کنړ په ولایت کې د بیګانه ماشومانو او خلکو بمبارول او په سلګونو نوري خونړي پیښي شوي دي.

او ورسره د ولسمشر شکایتونو د لویدیزو هیوادونو او د امریکایي پوځونو څخه د افغانانو او نړیوالو غوړونو کاڼه کړي دي.

خو د امریکایي جنرال پیټریویس د دندې د پای ته رسیدو په ورځ همدغه ولسمشر کرزي د هغه په ستاینه نه ستړی کیدی اومډال یې هم پرسینه ورتومې.

د ببرک کارمل او د ولسمشر کرزي د واکمنیو ترمنځ دوه غټ توپیره ترسترګو کیري:

- ببرک کارمل په نره ویل چې د شورویانو د نه موجودیت په صورت کې به افغانستان دنړۍ د نقشي څخه لیری شوی وای. دوی یې د سولې ساتونکی گڼل. د دوی هره نارواکړنه یې مجاز او روا گڼل. په ښکاره یې ځان د هغوی ګوډاکی گڼی.

- ولسمشر حامد کرزي د اسقلال نارې او سورې وهې، هيواد مستقل او ځان د ولسونو منتخب جمهوررېس گڼي. داسې لاهم وايې چې که تاسو د ايا هغه څه ونه کړی نو خلک به د اشغالگرو په سترگو درته وگورئ. زه نه پوهيږم چې بناغلي حامد کرزي څه ته اشغال وايې؟
که په بنکاره اطاعت وکړي، ستاينه يې وکړي، مدالونه يې پرسينو وتومي او ځان يې گوداگي وگڼي نو هيڅوک کيله نه ورڅخه کوي.
مگر ولس به يوه کيله ورنه وکړي: زموږ د غاږيانو هډونه بايد ونه پلوري.
- غازي وزير محمداکبر خان د انگرېز سفير مکناتين د هغه د گستاخي په وجه په توپانچه وويشت او ويې واژه او ورسره يې د انگرېز فوځونو (۱۷۰۰۰) کسان تپاه کړه.
- غازي امان الله خان د هيواد سياسي استقلال د همدغو انگرېزي بنکيلاکگرو څخه د افغان ولسونو په مرسته واخيست. زه فکر کوم چې هروجدان به تکان و خوري چې د دغو اتلانو د نومونو مدالونه دانگرېزي او امريکايي جنرالانو پرسينو ځورنډيږي. دا په حقيقت کې د هغوی د هډونو پلورل دی.
اوسني واکداران که غواړي چې د ولسونو د نيوکو او قهر څخه ځان وژغوري نوزه ورته يو وړانديز لرم:
- د هيواد واکداران کولای شي چې په خپلو او ياهم د دوی په اصطلاح د جهادي قوماندانانو په نومونو چې د کابل بناريې وران او بناريان يې مرستونو ته وليږل، مدالونه جوړ کړي او خپل هم تولگيانو ته يې ډالۍ کړي. د بيلگي په توگه د احمدشاه مسعود، مزارې، جنرال خان محمد، جنرال دادود، عبدالرسول سياف، برهان الدين رباني، جنرال دوستم
...
- په دغه کار به هم د جهادي قوماندانانو حقوق ورکړل شي، ولسونه به هم نه خواږدی کيږي، انگرېزي او امريکايي جنرالان به هم ډير خوشحاله شي ځکه دا کسان د دوی کاسه څټونکي ول.

پای